

БУРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ. БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ. МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-нээ гарана

№ 106 (16929)

1985 оной майн 8, среда

Сэн 3 мүнган.

ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН АГУУЕХЭ ДАЙНАЙ ВЕТЕРАНУУДАЙ КПСС-ЭЙ ОБКОМДО БОЛОН УУЛЗАЛГА

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудай уулзалга партиин обкомдо үзгэлдэр боложо үнгэрбэ. Партиин обкомой нэгэдэхэ секретарь А. М. Беляков уулзалгын нээхэдэ, болохоё байгаа найрагшаруураар энэ сугларган ветеранууде партиин обкомой, республикын Верховно Советэй Президиумэй, Министруудэй Советэй зүгһөө амаршалба. Түрэл партиинай, гурэн түрэмнэй дайнда хабаадагдай алдарт хэргүүдэд ходоодо ханажа, үндэрөөс бэнгээж байдаг гэдэ нүхэр А. М. Беляков онсолон тэмдэглэбэ.

Удаань ветеранууда Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ордонуд барюулагдаба. Үндэр шагналнууде нүхэр А. М. Беляков, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ А. А. Бадиев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Советскэ Союзай Герой, Социалистик Ажалай Герой, артист Б. Б. Ямпиллов болон бусад олон мэдээжэ хүнүүд эрэлхэй байба.

Афганистанда интернациональна уялгага дүүргэж эрхэн гурбан залуучан сэргээшэ — дайшалхы медальнуудаар шагнагдан Олег Фролов, Очир Нурбаев, Улаан Одоной орденот Ильичидэй Хайруллин гэгшэд уулзалгада хабаадалсаба.

Республикын Министруудэй Советэй Түрүүлгэшэ В. Б. Саганов дайнай ветерануудай республиканска советэй түрүүлгэшэ В. А. Сахьяновта үзгэлдэ. Дайнай ветеранууд тухай саг ургэлжын анхал оролдолго гаргажа байдагтай түүлөө үзгэ хэлсгэшэ бүхы ветерануудай зүгһөө партиин Центральна Комитетдэ, Совет правительствата сэдхэлэй үнэгэй баяр баясхалан хүргэбэ.

Алдар Солын орденот дүүрэн кавалер Н. Ф. Суворов үнгэрэн дайнай байлдаануд тухай дурсаба. Дайнда эдбхитэйгээр хабаадаһан, шархатаһан С. В. Преловская тэрэ хүндэ хүшэр үе саг тухай сэдхэлээ хүндэлж дурсаба: — Совет эхэнэрүүд эрээшүүлэй тон адлаар эдэ бэрххээшүүлүүдэ дабажа гарха. Дайн сэргэй байлдаануудта миллион эхэнэрүүд хабаадаһан юм. Олон миллион эхэнэрүүд үхибүүдэй хамта фабрика заводто буу эбсэг бэлдэлэн, гарья ургуулаа, үлэхэлэн хөөрөө, үргэнэ нойргүйгөөр Эхэ ороноо хамгаалгын түүлөө бүхы юумэ хээ, гэжэ Софья Васильевна хөөрбэ.

1945 оной июнь тарайда Москвагай Улаан алмай дээрэ боложо үнгэрэн Илалтын паредата хабаадалсаһан Б. Д. Ангархаев совет сэргээшэдей баатаршалга тухай хөөрбэ. Манай хүршэ Афганистанда интернациональна уялгага дүүргэжэ байһан сэргээшэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудай дайшалхы алдар солынь ар-бадхан, баатаршалга харуулаа гэжэ И. Г. Хайруллин хөөрбэ.

ДАЙНАЙ ВЕТЕРАНУУДАЙ, ДАЙНЬАА ХОХИДОГШОДОЙ ФРАНЦУЗ РЕСПУБЛИКАНСКА НЭГЭДЭЛЭЙ НАЦИОНАЛЬНА СОВЕДТЭ

Танай хандалгатай ехэ анхралтайгаар танилсаһан байба. Дэлхэйн, бүхы хүн түрэлтэндэ хуби заяанда айхатар шуухала ухда шанартай асуудалнуудай зүбшэн хэлсгээжэ байһан Женевадхи совет-американ хөөрлөөдөөнүүдэй амжалтантайгаар үнгэрхэнь түүндэ хүснэт.

Дайн гэгшэ юун гэгшэб гэжэ дайнай ветеранууд хингээшэ үлүүгээр мэдлэг, тэрэнэй, угайдагша манай түби дэлхэй үнэлэн тодорго болохо аргатай ядрна бүү эбсэгүүдэй хэрэглэгдэ гэжэ дайнай дахин болохоогын тула үзү нэтрүүгээр оролдодо гэгшэ.

Манай залан сэхэ политика ходоодо нимэ юм. СССР-ядерна эбсэг хэрэгсэлүүдэ хурхаахы, хороохы ёһоотор хүсдэг. Сури. 1982 ондо манай орон ядрна эбсэг хэрэгсэлүүдэ турүүн хэрэгсэлүүдэй уялга абаад, манай жэшээс алан абахынь ядрна бусад гурнуудэй уралаа хэн бусад гурнуудэй нимэ алхам хэтрэн, хэмэл олоды Бууджага унагааха эбсэг хэрэгсэлүүдэ замбуулинда гаргалгыг гансал оролгоо талаһа хоринбид гэжэ СССР 1983 ондо сонсохо хэн, СССР-эй болон США-гай стратегическэ долбоол хэрэгсэлүүдэ дүрбэнэй нэгэ хубаар, тэрэнээшэ үлүүгээр хороохынь бидэ бөһөл дурдаһан байгааби. Эдэ үзсэлүүдэй нэгдэндэнь американ засаг захиргаан бүтэмжтэй харюу үгөөгүй байха юм.

Тинь чунөөшө, Женевадхи хөөрлөөдөөнүүдэй турүүшын шатын дундүүдээр бодожо үзэхэдэ, США-гай түлөөлгөшэдэй мүнөө дээрэ хэлсгэшэ туйлаха хүсэлтэй байһанын харагдангүй. Энэнь халагламаар. Тибьшэ США бүү эбсэг үрчилдэн бүтээжэ үргэлжүүлүүшэ тэрэниэ замбуулинда гаргахы эсээр оролдоно.

Женевадхи хөөрлөөдөөнүүдэй амжалтантай байһан тула алли тэгшэ эрхын, өмүүлүй байдалаа гол ёһы наринаар сахиха, хэлсгэшэ туйлаха политическэ ёһын найхан дүрэ хүсэл хоер талаһа гаргалгада заргэтэй. Дэлхэй дээрхи байдалай ороо хүшэр, түгшүүлгэтэй байгааһаа, Женевадхи хөөрлөөдөөнүүдэй бэрххээшүүлүүдэй ушараһынаа, бидэ эрээдүүдэй этгэн найдаһан бидэ.

Амгалан тайбан байдала ажыбууха, бүү эбсэг үрчилдэн бүтээлгыг болон американ-нецуудтай суг хамта тэмсэлэн хүнүүд Француз олонитын энэ эмхин гэшүүдэй дунда олон юм гээд тэрэн дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Дэлхэй дээрэ бүү эбсэг үрчилдэн бүтээлгын улам хүжэргөөгдэжэ байһан ушарһаа хабаата болон тухайгаа дайнай француз ветеранууд мэдүүлнэ. Хоёр гурэнэй хоорондо дайнай зуршилдөөн хилсэ хаа, тэрэ заагагүй ядрна зуршилдөөн болохо гэжэ бидэ ойлогонбид гэжэ бэшгэд ойлгоно хэлэгдэнэ. Тинь энэнь бүхы хүн түрэлтэндэ хүрөөтэй ехэ хойшологунуудтай байха бүүшү.

Бүү эбсэг бүтээлгыг замбуулинда гаргалгыг зайсуулаха, стратегическэ ядрна эбсэг хэрэгсэлүүдэ бид дундур зайда хэрэглэгдэхэ бүү эбсэгүүдэниэ эрнд хороохо тухай бодомжотой хөөрлөөдөө хээ бодолтоогоор Советскэ Союз Женева эрлэн байгаа гэжэ найдуулаха мэдэхэб. Бүү эбсэгүүдэниэ хороохо тухай хөөрлөөдөө хээжэ байгаа, тэдэниэ улам ехэдэхэжэ байха гэжэшэ таарамжгүй гэжэ тоолодо, хөөрлөөдөөнүүдэй болохо үедэ замбуулинда эбсэг хэрэгсэлүүдэниэ бүтээлгыг, эрлэн шынжээлгэн хэрэгсэлүүдэ Советскэ Союз болон США зогсоохо, стратегическэ гол эбсэг хэрэгсэлүүдэниэ байһан хэмдэн үлөөхэ ёһотой гэжэ бидэ дурдаһан байгааби. Дундур зайда эрлэгдэхэ американ ракетадэниэ Европодо тараан тодолого, хэрэгсэлгэ Советскэ Союзай талаһа харюугай хэмжээнууде бэлүүлгэ нэгэн доро зогсооголоо заргэтэй байгаа.

Хэлсгээшүүдэ хүндэхэхиин тулада байһаа оной апрелин 7-ноо бидэ ганс партиин хүтэлбэри доро совет ёрад бүхэдэлхэйн-түүхэтэ баатаршалга гаргаа хэн, Фашизмые бута сохилог манай ардта эрхэ сүүлөө олгожо, немец-тэрэ дээрэ хүдэлгэршэд болон тарашадай бөө даһан байдалтай гурание байгуулаха арга олгобо. Хурин тейгууд эсэргүү тэмсэлдэ совет солдатуудай гаргаһан баатаршалга харуулан эрлэгжэ зориг ГДР-эй ажалшадай дураскалда хэтээд үлэхэ юм. Улас-хорондын аюулгүй байдалыг хангах, бэхжүүлэхэ, термоядерна дайнай аюулые зайсуулаха талаар шэглүүлэгдэлэн СССР-эй гадаадын политическэ хараа шугамые. Совет гэсэнэй эб найрамдалта шэнэ үүсхэлүүдэ ГДР халуунаар дэмжэнэ.

Хани барисаан, харилсаа холбоһон ба нэгэ нэгэндэ тулалсалса тухай 1955 оной майн 14-нэй договорой хүснэл байһын болоорые хүснэл тухай 1985 оной апрелин 26-да НРБ-эй, ВНР-эй, ГДР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, СССР-эй болон ЧССР-эй гар табһан протоколые эсэслэн баталха тухай СССР-эй Министруудэй Советэй дурдахалыг СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй комиссиунуудай баталажа дамжуулан байгаа. Энэ дурдахалыг хаража үзэгдөө, Совет правительствын үмэ-нөөх СССР-эй гадаадын харюунуудай министрэй орлошо Б. И. Арисов сэдэни дээрэ мэдээлгэ хээ.

Удаань дурдахалые зүбшэн хэлсгэшэ хилээ. Хани барисаан, харилсаа холбоһон, нэгэ нэгэндэ тулалсалса тухай 1955 оной майн 14-нэй договорой хүснэл байһын болоорые хүснэл тухай 1985 оной апрелин 26-да НРБ-эй, ВНР-эй, ГДР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, СССР-эй болон ЧССР-эй гар табһан протоколые эсэслэн баталха тухай СССР-эй Министруудэй Советэй дурдахалыг СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй комиссиунуудай баталажа дамжуулан байгаа. Энэ дурдахалыг хаража үзэгдөө, Совет правительствын үмэ-нөөх СССР-эй гадаадын харюунуудай министрэй орлошо Б. И. Арисов сэдэни дээрэ мэдээлгэ хээ.

Удаань дурдахалые зүбшэн хэлсгэшэ хилээ. Хани барисаан, харилсаа холбоһон, нэгэ нэгэндэ тулалсалса тухай 1955 оной майн 14-нэй договорой хүснэл байһын болоорые хүснэл тухай 1985 оной апрелин 26-да НРБ-эй, ВНР-эй, ГДР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, СССР-эй болон ЧССР-эй гар табһан протоколые эсэслэн баталха тухай СССР-эй Министруудэй Советэй дурдахалыг СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй комиссиунуудай баталажа дамжуулан байгаа. Энэ дурдахалыг хаража үзэгдөө, Совет правительствын үмэ-нөөх СССР-эй гадаадын харюунуудай министрэй орлошо Б. И. Арисов сэдэни дээрэ мэдээлгэ хээ.

Удаань дурдахалые зүбшэн хэлсгэшэ хилээ. Хани барисаан, харилсаа холбоһон, нэгэ нэгэндэ тулалсалса тухай 1955 оной майн 14-нэй договорой хүснэл байһын болоорые хүснэл тухай 1985 оной апрелин 26-да НРБ-эй, ВНР-эй, ГДР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, СССР-эй болон ЧССР-эй гар табһан протоколые эсэслэн баталха тухай СССР-эй Министруудэй Советэй дурдахалыг СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй комиссиунуудай баталажа дамжуулан байгаа. Энэ дурдахалыг хаража үзэгдөө, Совет правительствын үмэ-нөөх СССР-эй гадаадын харюунуудай министрэй орлошо Б. И. Арисов сэдэни дээрэ мэдээлгэ хээ.

Удаань дурдахалые зүбшэн хэлсгэшэ хилээ. Хани барисаан, харилсаа холбоһон, нэгэ нэгэндэ тулалсалса тухай 1955 оной майн 14-нэй договорой хүснэл байһын болоорые хүснэл тухай 1985 оной апрелин 26-да НРБ-эй, ВНР-эй, ГДР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, СССР-эй болон ЧССР-эй гар табһан протоколые эсэслэн баталха тухай СССР-эй Министруудэй Советэй дурдахалыг СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй комиссиунуудай баталажа дамжуулан байгаа. Энэ дурдахалыг хаража үзэгдөө, Совет правительствын үмэ-нөөх СССР-эй гадаадын харюунуудай министрэй орлошо Б. И. Арисов сэдэни дээрэ мэдээлгэ хээ.

Удаань дурдахалые зүбшэн хэлсгэшэ хилээ. Хани барисаан, харилсаа холбоһон, нэгэ нэгэндэ тулалсалса тухай 1955 оной майн 14-нэй договорой хүснэл байһын болоорые хүснэл тухай 1985 оной апрелин 26-да НРБ-эй, ВНР-эй, ГДР-эй, ПНР-эй, СРР-эй, СССР-эй болон ЧССР-эй гар табһан протоколые эсэслэн баталха тухай СССР-эй Министруудэй Советэй дурдахалыг СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй комиссиунуудай баталажа дамжуулан байгаа. Энэ дурдахалыг хаража үзэгдөө, Совет правительствын үмэ-нөөх СССР-эй гадаадын харюунуудай министрэй орлошо Б. И. Арисов сэдэни дээрэ мэдээлгэ хээ.

СССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СОЮЗАЙ СОВЕДЭЙ БОЛОН НАЦИОНАЛЬНОСТНУДАЙ СОВЕДЭЙ ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ ТАЛААР КОМИССИНУДАЙ ХАМТЫН ЗАСЕДАНИ

СССР-эй Верховно Советэй Союзай Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай талар комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна. Национальностнуудай Советэй комиссин түрүүлгэшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседание үнгэрөө. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна.

Национальностнуудай Советэй комиссин түрүүлгэшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседание үнгэрөө. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна.

Национальностнуудай Советэй комиссин түрүүлгэшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседание үнгэрөө. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна.

Национальностнуудай Советэй комиссин түрүүлгэшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседание үнгэрөө. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна.

Национальностнуудай Советэй комиссин түрүүлгэшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседание үнгэрөө. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна.

Национальностнуудай Советэй комиссин түрүүлгэшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседание үнгэрөө. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна.

Национальностнуудай Советэй комиссин түрүүлгэшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседание үнгэрөө. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Нэгэдэхэ Советэй Комиссиунуудай хамтын заседани майн 6-да Кремль соо болоһон байна.

ЗУУН ЖЭЛНҮҮДЭЙ АСАРИ ЕХЭ ҮЙЛЭ ХЭРЭГ

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байда, ажамадлар хангахын тула совет ард-та ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһан байгаа. Фашизм болон аюулаа сүлөөлгөдхэйнгөө түүлөө, эрхэ сүлөөтэй болоһонгоо түүлөө хүн түрэлтэндэ дээрхи түрүүшын социализм гэрндэ ехэ үлгэтэй юм. Бүхы дайнай үедэ совет-герман фронт гол, шийдэхэй фронт болоһон байгаа гэжэ совет ба гадаадын журналистнуудта зориулагдажа, майн 6-а Москвада үнгэрэгдэнэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет ардад туйлаһан илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удахадэ зориулагдаһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байда, ажамадлар хангахын тула совет ард-та ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһан байгаа. Фашизм болон аюулаа сүлөөлгөдхэйнгөө түүлөө, эрхэ сүлөөтэй болоһонгоо түүлөө хүн түрэлтэндэ дээрхи түрүүшын социализм гэрндэ ехэ үлгэтэй юм. Бүхы дайнай үедэ совет-герман фронт гол, шийдэхэй фронт болоһон байгаа гэжэ совет ба гадаадын журналистнуудта зориулагдажа, майн 6-а Москвада үнгэрэгдэнэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет ардад туйлаһан илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удахадэ зориулагдаһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байда, ажамадлар хангахын тула совет ард-та ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһан байгаа. Фашизм болон аюулаа сүлөөлгөдхэйнгөө түүлөө, эрхэ сүлөөтэй болоһонгоо түүлөө хүн түрэлтэндэ дээрхи түрүүшын социализм гэрндэ ехэ үлгэтэй юм. Бүхы дайнай үедэ совет-герман фронт гол, шийдэхэй фронт болоһон байгаа гэжэ совет ба гадаадын журналистнуудта зориулагдажа, майн 6-а Москвада үнгэрэгдэнэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет ардад туйлаһан илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удахадэ зориулагдаһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байда, ажамадлар хангахын тула совет ард-та ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһан байгаа. Фашизм болон аюулаа сүлөөлгөдхэйнгөө түүлөө, эрхэ сүлөөтэй болоһонгоо түүлөө хүн түрэлтэндэ дээрхи түрүүшын социализм гэрндэ ехэ үлгэтэй юм. Бүхы дайнай үедэ совет-герман фронт гол, шийдэхэй фронт болоһон байгаа гэжэ совет ба гадаадын журналистнуудта зориулагдажа, майн 6-а Москвада үнгэрэгдэнэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет ардад туйлаһан илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удахадэ зориулагдаһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байда, ажамадлар хангахын тула совет ард-та ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһан байгаа. Фашизм болон аюулаа сүлөөлгөдхэйнгөө түүлөө, эрхэ сүлөөтэй болоһонгоо түүлөө хүн түрэлтэндэ дээрхи түрүүшын социализм гэрндэ ехэ үлгэтэй юм. Бүхы дайнай үедэ совет-герман фронт гол, шийдэхэй фронт болоһон байгаа гэжэ совет ба гадаадын журналистнуудта зориулагдажа, майн 6-а Москвада үнгэрэгдэнэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет ардад туйлаһан илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удахадэ зориулагдаһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байда, ажамадлар хангахын тула совет ард-та ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһан байгаа. Фашизм болон аюулаа сүлөөлгөдхэйнгөө түүлөө, эрхэ сүлөөтэй болоһонгоо түүлөө хүн түрэлтэндэ дээрхи түрүүшын социализм гэрндэ ехэ үлгэтэй юм. Бүхы дайнай үедэ совет-герман фронт гол, шийдэхэй фронт болоһон байгаа гэжэ совет ба гадаадын журналистнуудта зориулагдажа, майн 6-а Москвада үнгэрэгдэнэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет ардад туйлаһан илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удахадэ зориулагдаһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байда, ажамадлар хангахын тула совет ард-та ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһан байгаа. Фашизм болон аюулаа сүлөөлгөдхэйнгөө түүлөө, эрхэ сүлөөтэй болоһонгоо түүлөө хүн түрэлтэндэ дээрхи түрүүшын социализм гэрндэ ехэ үлгэтэй юм. Бүхы дайнай үедэ совет-герман фронт гол, шийдэхэй фронт болоһон байгаа гэжэ совет ба гадаадын журналистнуудта зориулагдажа, майн 6-а Москвада үнгэрэгдэнэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдэ. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет ардад туйлаһан илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удахадэ зориулагдаһан байгаа.

БУРЯДАЙ СУГЛААН

Бурядай секретарь В. П. Никонен, хэдэ хэдэн министрстэрэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд, гарниуды, совет болон нийтин эмхинүүдэй түлөөлгөшэд, сэргэй начальниуд президентиймд хууба.

1945 оной май Зүүн Германин ажалшад түүхэтэ шэнэ хуудаһа нэрлэн байгаа гэжэ үзгэ хэлсгэшэ тэмдэглэжэ. ГДР-нээ СССР-т байдаг элсэн сайд Э. Винкельман үзгэ хэлсгэшэ, хүн түрэлтэниэ сүлөөлгөн, дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохын аша туһада 40 жэлэй урда тээ ленински

Бурядай секретарь В. П. Никонен, хэдэ хэдэн министрстэрэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд, гарниуды, совет болон нийтин эмхинүүдэй түлөөлгөшэд, сэргэй начальниуд президентиймд хууба.

1945 оной май Зүүн Германин ажалшад түүхэтэ шэнэ хуудаһа нэрлэн байгаа гэжэ үзгэ хэлсгэшэ тэмдэглэжэ. ГДР-нээ СССР-т байдаг элсэн сайд Э. Винкельман үзгэ хэлсгэшэ, хүн түрэлтэниэ сүлөөлгөн, дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохын аша туһада 40 жэлэй урда тээ ленински

Бурядай секретарь В. П. Никонен, хэдэ хэдэн министрстэрэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд, гарниуды, совет болон нийтин эмхинүүдэй түлөөлгөшэд, сэргэй начальниуд президентиймд хууба.

1945 оной май Зүүн Германин ажалшад түүхэтэ шэнэ хуудаһа нэрлэн байгаа гэжэ үзгэ хэлсгэшэ тэмдэглэжэ. ГДР-нээ СССР-т байдаг элсэн сайд Э. Винкельман үзгэ хэлсгэшэ, хүн түрэлтэниэ сүлөөлгөн, дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохын аша туһада 40 жэлэй урда тээ ленински

Бурядай секретарь В. П. Никонен, хэдэ хэдэн министрстэрэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд, гарниуды, совет болон нийтин эмхинүүдэй түлөөлгөшэд, сэргэй начальниуд президентиймд хууба.

ПАРТИ ШИИДХЭХЫ ШАНГА ҮЕДЭ

үдхатайб гэхэд, коммунистууд олоордоо гээлтэй хорлолтоо ородог байгаа. Дайны туруушын зургаан гардад партины 500 мянга гаран гашууд хүлөө бууган юм. Гэх зуур, партины эргээд орон олон мянгад шэнэ сэргээлд тулалдаана унгаршад орондоо эвдэж хэн. Дайны эцэст үндэстэн армида богон флотод коммунистууд улам олоордог байба. 1943 оной эхэнд Эвэсэгт Хүсэнүүдэй ээргэд 1,8 миллионхоо дээш ВКП(б)-гэй гашууд, гашуудад кандидатүүд, жэл үнгэрөөд байхада, —2,7 миллион, дайны хүл багта 3 миллион гаран коммунистууд бий байгаа. 1945 оной хабар тээш дүрбэдхэй совет сэргээш бүхэн коммунист болонхой байба. Үүндөө бүх партинын дайналдаша парти болонхой юм.

ГАТАЛЫАН ЗАМБЫНЬ...

Нюргар үндэршэг, һаншагаа сайһаншье һаа, үшөөл хүнгэн гэхшэдлэй, сэргээш ёһоор бээс бэл гэмээр буряад ябадаг энэ хүниг Кабанскы райондо бага, эхэгүй галта таниха байха. Ухыбууһыг һаа, һарамсаара: — Николай Федорович, сайн—гэжэ мэндэшдэг зантай, Тингэжэ таниһыггүй явахб. Ушар юб гэхэдэ, дайшлык Алдар Солын бүхү гурбан шатын ордонтой, дайны ветеран Николай Федорович Суворов хүлэй жэлүүдэ өөрингөө түрэл Степной Дворецй хургуулиһаа эхилээд, Кабанскы бүхү хургуулинуудай пионерүүдэй урлаар ошожо, тэдэнтэй уулаһан, дарин уугааар мөнөһан дайны хэргыг дэбшэжэ, гатаһан ута зам тухейгэ домоглон хөөрһэн байхал.

гэй Оборонны Гүрэнэй Комитет (КО) байгуулагдаба. Гүрэн доторхи бүхэ засаг КО-гой гарга үтээбэ. Хоорондоо холбоотойгоор, ашаг үрээтэйгөөр үүдэлдэ партины болон нийтэ байгууллажа орон доторай ажлажаа эхигбэ. Тингээд байхада, зэбсэгтэ тэмээсэ, Совет гүрэнэй доторой болон гадаадын политике хүтэлбэрилгэдэ партины Центральна Комитетэй, тэрэнэй Политбюрогой болон Секретариатай хүтэлбэрилхэ үүргэ дээшлэб. Дайны жэлүүдэдэ эдэ хүтэлбэрилхэ партины органуудта 200 гаран заседани болонхой байдаг.

Тон түрүүндэ совет сэргээдэй шангаар, дайшалхы тээбхитэйгээр тулалдаһаа социалист Эсэгэ оронимнай хуби эвэл дүүлдэдаг байба. Эвэсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы хүсэ шадальны дээшээдүүлгын асуудалууд—сэргээдэй тоо, бүү зэбсэгүүдэй, дайшалхы техникын тоо болон шаняр, сэргээдэй политике-моральна байдал, сэргээш искусствын болон дайшалхы эрдэмэй хүгжэлтын шатын партинын ажал ябуулгада гол хүррэй ээлбэ.

Нэгдэхээр, партинын хүнүүдые сэргээш албанда татальны түргөөр үнгэрэхэ хэрэг гэхэдэ, Дайны түрүүшын үдэрүүдэдэ 5 миллион гаран хүн зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ээргэдэ оролобо. 1941 оной июньдэ дайлагдажа байһан армида 2,9 миллион хүнүүдтэй аад, саяшдаа гээлтэй хорлолтын боошошье һааны, 6,7 миллион сэргээшэдтэй болобо.

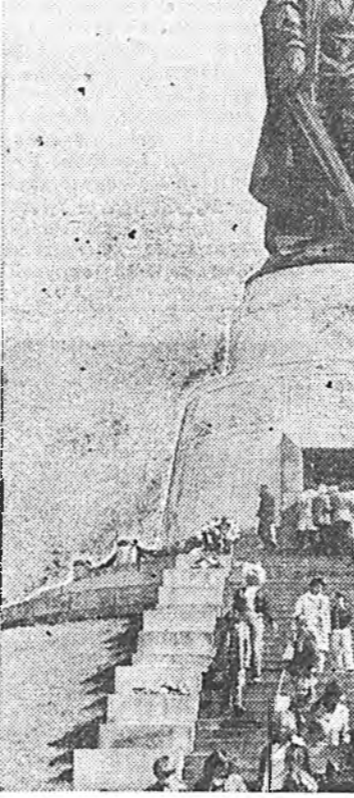
Дайны эхилхэдэ, фашистуудай булимтаргаһан абһан раинуудай үлдэ зоние хаа хаангай булимтаргаһантай ээргүү дай хэһиён партины Центральна Комитет урлалһан байба. Нюуса партины органууд—партинын обкомууд, горкомууд болон райкомууд энэ хүсэтэ оройд хүдэлөө тоолойбо. Фашист арминий сэг зүүрээ эзэмдэһэн үлдэ буй республиканинуудта ба область скагай үүхээлхэ партины Центральна Комитет дэмжэбэ. Тингээ июлинын эхээр 12 дивизионууд нэгдэхэдэ 120 мянга шаху хүнүүд Москвада, мун Москвагай областьдэ байгуулагдаһан ополченцад оролобо. Тэршээш Ленинградта, Киевтэ, Одессэдэ, Севастопольдэ ба бусад городуудта арадай сэргээшүлгэн дивизиинууд бурдуулгээдэ бэлэй. Имангал 1941 оной зун, намарай үедэ арадай сэргээшүлгэн 60-аад дивизионууд, бээс

ТАГНУУЛШАНАЙ ХӨӨРӨӨН

шалхы бүү эвсбэг — «ППШ» автомат абажа байхада: «Одоошье манай ээлжэн эрбээ», — гэжэ гүн сэдхэһэ лэйгээд өөһөрөө мэдэрээд бэлэйбди. Тэрэ үедэ Калининскы фронт дээрэ хон жэншэг болохойн хэн. Немецүүд хамараа сохюулаад, довтолхо хүр хүлдээ алданхай. Харин манай совет сэргээдү хүсээ эршээдүүлэн гулдхажэ, зүү сохин урагшаа дабшахаа элдээдэ байгаа бшуу. Манай чэстэ юундэшбө дэлайн сэргээш 11-дэй бригада гэжэ нэрээтэй хэн. Гансата гал дүлэ рүү орошохо зон бэш гүбди гэжэ хүлээһэнэй, нимэ эн-бүн байдал утгаа бшуу. Явахад тээд... Нэгтэй, 1943 оной июнь соо, генерал Никульев эржэ, бригадын дайшалхы бэлэдхэл шалгаа, һуулдэнь.

Хэн тагнуульшан болохо дуратайб, урагшаа гурбан алхам хэстэй — гэжэ командант байба. Тэрэл гурбан алхам хэстэй дай дунда намһаа гадна Намсарай Зятуев, Дэмбэрэл Гунсуев бии хэн. Тингээжэ бидэ нотагай хубууд тусхай бэлэдхэл гаража, һүнийн харангыгэр фашистуудай ара хуаар нэбтэрээд, тусхай дабар дүүргээд болобобди. Бэлэн юумэ үгы һааб даа. Немецүүд үшөөл хүсэн дундаа байгаа.

Нэгтэй эрбаад тагнуульшад эабол «элзэ» баржа асарха гэһэн даабартайһаан немецуудай ара хуаар шурган долоодоо. Ой сөөс хуража, үнийн болгоод, асар саана, һалаганаһан нэгэ голэй эрвэдэ харагданаһан эрхүүд тээшэ һа мээхэн дабшаабди. Тэндэ нецец батальонной штаб түбхи. Тэнхэй эһэн мэдээн абтанхай хэн. Минсигэй шэнгээр маржажа, хашаа хорбө даладан бишхан тосхойн эгзэн тоноо гэрхтэ дүтээбди. Сонын хаалтын забһаргар харахад бага халамгай хэдэн офицернууд шанга шангаар эрвелдан стол тоороод домино нааджаа һууба. Зүүгөөр үдэн багтан хөвр харуульшад урагшаа хойшоо нэлгэлэн дэн алхалдаһаа. Бүүагийн жаданууд һарин толоно ялас дээс. Теэд бидэндэ юрын солдатууд хэрэгшэгүй хэн. Офицер, тээл нотугуугаар домино нааджа байгшадэй нэгэн тагнуульшад хэрэгтэй байгаа бшуу. Би хороод байһан нүдээтөө бусажэ, зүблөө эхилэб. Явахадбидэ Дэмбэрэл Гунсуев ниггэжэ дурдхадба: «Эдэ хөвр наарагшаданһан чэсовойнуудень усдахада, офицерүүдэй нэгэнэнь гэзэшаржа гарыхы хүлээбэ. Тингээ, тингээ», — гэжэ бултэ зүбшөөб. Хэдэн тээһэнхэ дүтээлэ, абаа шэмээгүйгөөр чэсовойнуудень үгэ зэбсэрэбди. Би үүдэнэй арада гартаа хүндэ хүнн шидам баринхай, хүлээн зогсоноб. Гашүүр дорхоно хөвр нүхэдэн хонхой... Гэр соһоо нохойн хусандалһан һүлхмэй аад, шаад гэһэн абяан соностохож байба. Нилээд лэ нотгонхой хэн. Хүдэлэнгүй зогсожо, нилээд шалаад байтарин, үүдэн тэрд гээб. Нэрээр гэжэ хана руугаа ниялдаад хүлээбэ. Бага найһаһан наһажалшаг офице-

Берлиндхи Третов-парк соо совет сэргээшэдэ бодхоодоһон хүшөөгэй дэргэдэ. ТАСС-ай фотохронико.

төө хэн. Энэ десантда эдэб-хитэйгээр хэбаадажа, «Шэн зоргойг түлөө» мөгалдыа хүртэһэн байба. Энэ эрал дээрэ 1946 оной мартын 22 болотор алба хээб. Хожомын Германияр, Польшоор ябаад, 1947 оной май һарада Украинаны Винницкы областьдо эрээд байгараа, сэргээш албанһаа табигдаа хэм.

1982 оной февраль һарада Дашеа һамгантэя Ленинград ошожо, дайнда суг ябаһан түрэл полкынгоо нүхэдэй үлээд ээрэб. Олон орден, медальнуудыг эсэзээрээ дүүсээн ялгарууһан дайны 97 ветеран энэ уулзалгада эрээ. Эхэл һонирхолтой байгаа. Хамта тагнуульда ябаһан, Горьковско областьдо ажархуудад Савелий Бунтинтэй дайны хойнохи жэлүүдэйгээ һонин тухай талгалгарагүй бэшгэ абалсадаг байба. Энэ дайшалхы нүхэрин хушан шархануудһаа муудадэ, 1970 ондо наһа бараа хэн.

ИЛАЛТЫН 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

СТОКГОЛЬМ. Фашизмые иһанаар 40 жэлэй ойдо зориулагдажа, эндэ болонхой байр суглаанда Швецини политическэ партинуудай, профсоюзай ба шингын эхлүүдэй түлөөлэгшэд хабаадаба.

«Швечи—СССР» нэгдэ бүлгэмүүдэй холбооны түрүүлэгшэ, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхжүүлгын түлөө» Улахоорондын Ленинскэ шангай лауреат Е. Пальмер ороло үгэ хэлэхэдэ, наһе дарлалта мулжэлтгөө Европын ба бүхэй дэлхэйн арадуудыг аришалан абархан совет арадыг хүн түрэлэй хизааргүй эхээр хүндэлгэй байһанаа мэдүүлнэ гэжэ тэмдэглээ.

ТАСС • АПН ХИЛЫН СААНАҺАА

элэрхэйлэн харуульшан байгаа. Энэ илалтада Советскэ Союз шийдэхэ хубитана огуулаа хэн гэжэ Баруун Бенгалинын правительствын юстигийн министр А. М. Хазебулла мэдүүлээ. Мүнөө шэнэ дай үүдэхэе эрмэлзэжэ байгшад түүхын энэ һүр хэйн тухай һануулаа хэрэгтэй. Бүү зэбсэгүүдэ үрлэдэн бүтэхэдэ, дэлхэйн элбэдэ районуудтахы байдалые улам түгшүүрлэгтэй болгохо талаар СССР түүргүтэй импералист үрүүлгүүдэй харага муруйн жоуулануудые министр эрхид буруушааба.

Эб найрамдалай ба бүү зэбсэгүүдэ хуралтын, арадуудай хоорондо үгээс ойлголтололол хон харилсаа хойно хүгжөөлгын хэрэгсэе сахын хамгаалдаг Советскэ Союзай эб найрамдалта хараа шугамые Иһиндэ үндэрөөр сэргээдэ юм гэжэ А. М. Хазебулла тэмдэглээ.

МАЙН ВОССТАНИЙ ОЙ

ПРАГА. Чех арадай Майн восстанин 40 жэлэй ойдо зориулагдаһан нилээд хойнын олонингын байр суглаан эндэ болобо. КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЦСР-эй президент Г. Гусак болон Чехословакинын бусад хүтэлбэрилэгшэд суглаанай президиумдэ һуугаа.

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРИН УРЯА

НЬЮ-ЙОРК. Дэлхэйн хойнохи дайны дүрлээр 40 жэлэй ойтэй дашарамдуулар, ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куельар ООН-ой Уставтай зохиолдуулаа, улахоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангажа зорилготойгоор шуухала хэмжээнүүдые абаһынсь, мүн нацизм ба фашизмдэ эсэргүүгээр арадуудай чөлөө болонхой эрөөдүйн чөлөөтэ аришалан хамгаалаа. Уулгаартай ООН-ные байгуулаһан мүнөөнэй үстөнай хүндэлгэе байһые тэмдэглэхэе бүхэй гүрэнүүдые уриалба. 1965 оной майн 8 болон 9-нине дэлхэйн хойнохи дайнда фа-

